



Sosiaali- ja
terveysministeriö

TUNI Luottamuksellinen - Confidential



Kansallisen TKI- yhteistyömallin rakentaminen

TKI-yhteistyön kehittäminen Pirkanmaan hyvinvointialueen,
Tampereen yliopiston ja yritysten kesken
09.12.2025

Tomi Laitinen, erityisasiantuntija
Terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelma
Sosiaali- ja terveysministeriö

Terveys- ja hyvinvointialan kasvua ja uudistumista vauhdittava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelma

- pohjautuu pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjaukseen
- toimii jatkumona edellisten hallitusohjelmien terveysalan TKI-kasvustrategialle
- toteutetaan STM:n, OKM:n, TEM:n, VM:n ja UM:n välisenä yhteistyönä

Ohjelman tavoitteena on, että

- Suomen terveys- ja hyvinvointiala on kansainvälisesti tunnettu ja houkutteleva tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan, investointien ja uuden liiketoiminnan näkökulmista.
- terveys- ja hyvinvointialan ekosysteemit houkuttelevat investointeja.
- edistetään suomalaisten terveys- ja hyvinvointialan yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille.

Ohjelman toimet keskittyvät

- vahvistamaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimijoiden keskinäistä yhteistyötä sekä suomalaisen osaamisen ja tutkimuksen markkinointia kansainvälisille yrityksille.
- vaikuttamaan siihen, että Suomen terveys- ja hyvinvointiala vahvistuu korkeaa arvonlisää tuottavana vientialana.
- vahvistamaan hyvinvointialueiden roolia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa ottaen käyttöön uusia ratkaisuja ja teknologioita ja levittäen hyviä vaikuttavia käytäntöjä.

Lähtökohta: mitä TKI-toiminnasta tällä hetkellä tiedetään?

Millaista Suomen terveys- ja hyvinvointialan TKI-toiminta on tällä hetkellä:

Suomen nykyinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) terveys- ja hyvinvointialalla on **hajautunutta, lyhytjänteistä ja usein irrallaan palvelujärjestelmän kehittämisestä, kaupallistamisesta ja viennistä**. (Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö, Kasvuohjelma TKKIO kehitystyö 2024)

Tästä seurauksena ovat:

- 1 TKI-toiminta hyvinvointialueilla jää sisäiseksi, eikä tuota skaalautuvia ratkaisuja
- 2 Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden potentiaali jää hyödyntämättä
- 3 Kehittämistoiminnan tulokset implementoidu järjestelmään, eivätkä kasva vientituotteiksi

Tämä ei ole paikallinen ongelma, vaan kansallinen ja systemaattinen rakenteellinen haaste.

Tarve: Yhteiskunnan muuttuessa terveydenhuollossa tarvitaan rakenteiden jatkuvaa uusiutumista ja ratkaisuja, joilla turvataan joustavasti ihmisten hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta, työ- ja toimintakykyä kaikissa elämänvaiheissa ja –tilanteissa.



TKKIO-toiminta uudessa YTA-rakenteessa

Sisä-Suomi (Etelä-Pohjanmaa, Kanta-Häme, Pirkanmaa)

- Strateginen TKKI-ohjelma valmistui 3/2025.
- Pirkanmaan tutkimuspalvelut tarjoavat asiantuntijapalveluita koko YTA:lle.
- Koulutusyhteistyö Tampereen yliopiston ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

Pohjois-Suomi

- YTA-konttori perustetaan 2025, koordinaatio Pohjois-Pohjanmaalla.
- Tutkimuspalveluyksikkö OYS:n yhteydessä, useita tutkimusverkostoja ja testausympäristöjä.

Itä-Suomi

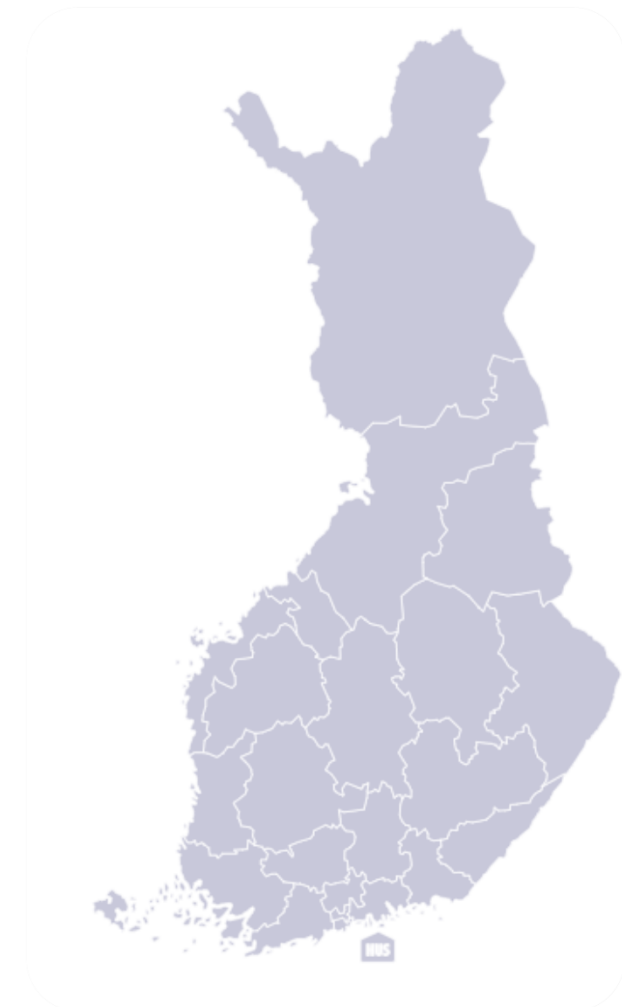
- Strategiatyö perustuu alueellisten strategioiden yhteensovittamiseen.
- Koordinointi Pohjois-Savolla, Tiedepalvelukeskus ja Clinical Trial Office keskeisiä rakenteita.

Etelä-Suomi

- YTA-sopimus astui voimaan 1.1.2025.
- Strateginen suunnitelma/tiekartta vuosille 2024–2027.
- HUS vastaa terveydenhuollon ohjauksesta, Helsinki sosiaalihuollosta.

Länsi-Suomi

- Strategiatyö alkuvaiheessa, YTA-johtoryhmä ja työryhmät perustettu.
- Vakiintuneita rakenteita: Auria Biopankki, Fican West, tutkimuseettinen toimikunta.





Kasvuohjelma - STM

7 Kliinisten lääketutkimusten kansallinen koordinaatiomalli, pystytys tukemaan kliinisten lääketutkimusten toteuttamista, hallinnointia ja yhteistyötä kansallisesti YTA-rakenteita, osaamiskeskittymiä ja biopankkitoimintaa hyödyntäen

1 HVA-TKKIO-toiminnan tulosten skaalaaminen, näyttöön perustuvat indikaattorit ja mittarit palvelujen vaikuttavuuden tukemiseen, toimintamallit ja rakenteet vahvistamaan julkisen ja yksityisen yhteistyötä

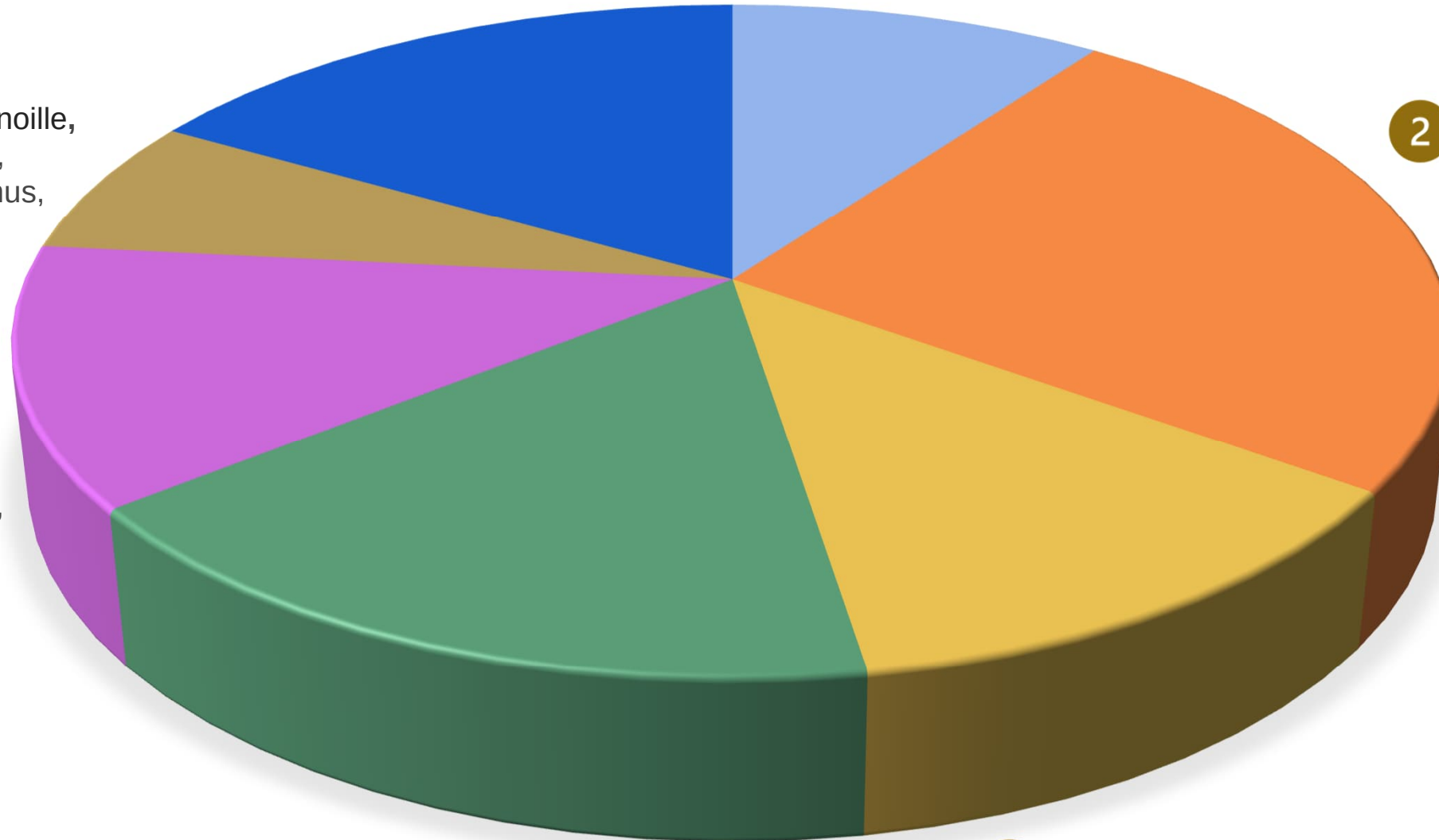
6 Kv-yhteistyön strateginen vahvistaminen, suomalaisten yritysten tukeminen kv-markkinoille, investointien houkuttelevuus, Fingenious-ekosysteemisopimus, Suomi HUB, kasvun polku

2 Kansallisten osaamiskeskittymien toiminnan varmistaminen ja tehostaminen sekä biopankkitoiminnan harmonisointi

5 Digihoitokokeilu vauhdittamaan digitaalisten hoitomuotojen käyttöönottoa ja skaalaamista, kokeilun suunnittelu, koordinaatio, digihoitojen korvaus- ja arviointimalli

4 Liiketoimintamahdollisuuksien kasvattaminen digiterveydessä, verkosto, asiantuntijatarjoomat, toimintamalli vierailujen ja tapahtumien järjestämiseen ja niistä syntyvien yhteistyömahdollisuuksien toteuttamiseen viennin edistämiseksi

3 EHDS, toisiolain korjaaminen, tutkimuslainsäädännön selkiyttäminen (sis. pilottihankkeet) ja tukeminen sujuvaa toimeenpanoa varten (sis. laajat sidosryhmätilaisuuudet)





Benchmark 1:

Danish Lighthouse

Life Science

PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIPS

Lighthouse Life Science – a public private partnership aiming to **ensure better health and more equality in health, while strengthening growth**

An initiative from the **Ministry of Industry, Business and Financial Affairs** to ensure growth and welfare after COVID-19

A **public-private partnership** that includes companies, start-ups, funds, pension companies, regions and municipalities



Governed through a **Main Consortium** (Board) and a **Steering Committee** (Management) with partner representatives in each

Facilitated by the **Danish Life Science Cluster** to set up strategies, partnerships, ensure pilot projects, and drive the growth platform

First focus on healthy weight with Novo Nordisk as lead until 2023 and Lundbeck as lead for the second focus on mental health

THE CONCEPT OF IMPLEMENTATION

GROWTH PLATFORM

GROWTH MODEL:

Proof of need

Proof of technology

Proof of concept

Proof of business

Proof of scale

QUALIFYING PILOT PROJECTS



SCALING PILOT PROJECTS

SERVICES FOR GROWTH:

- Coverage of needs
- Expert panels
- Match making
- Business development
- Testing and legal guidance
- Innovation sprints
- National scaling
- International scalling



INNOVATION THAT:

- Improves health
- Strengthens growth
- Positions Denmark



Benchmark 2:

Siish - Ruotsi

Life Science

Why Siish?

Problem: The Swedish healthcare system is among the best-ranked health systems in the EU. However, there are still issues with differences regarding equal access to care between regions and **differences in implementation abilities of innovative solutions.**

Solution: Siish aims to accelerate the introduction of new effective innovative solutions in healthcare, **using the method of sharing best-practice between regions in Sweden.**

Benefit: **More equal and improved healthcare** between regions, improved and harmonized implementation ability in the health care, and in long term more value for patients, hospital staff and the community.





Results from the Siish preliminary study mapping success factors for improved implementation



1. Leaders who set goals and resources for innovation work
2. Effective collaboration between healthcare, industry and research
3. Anchored innovation strategies and processes in healthcare
4. Increased knowledge of regulatory issues
5. Increased knowledge about various elements of the innovation process
6. Improved “innovation culture” to reduce resistance to introducing innovations



Sosiaali- ja
terveysministeriö

Suomen TKI -mallin ehdotuksen rakentaminen



Tästä Luottamuskäsitteen - Conf

Terveys- ja hyvinvointialan TKI-kasvuympäristö 2040



Valtionhallinto ohjaa luomaan Suomesta Euroopan halutuimman terveys- ja hyvinvointialan TKI-testialustan, joka synnyttää vuonna 2040 vähintään yhden yli 100 M€ liikevaihdon suuryrityksen per yhteistyöalue ja useita suomalaisia terveys- ja hyvinvointialan yksisarvisia.

Esimerkki



Yhteinen perusta 2040

- **Suomi-HUB** toimii valtakunnallisena kokoajana, joka tuo alueelliset terveysekosysteemit; kaupungit, hyvinvointialueet, tutkimuslaitokset ja yritykset yhteisten strategisten tavoitteiden ympärille.
- **FinTrials:** Kliinisten tutkimushankkeiden hankinta, koordinointi ja kehitys. Tavoite Euroopan houkuttelevin TKI ympäristö
- **Finnish Health Data Space, 1-1-1- malli:** Turvallinen ja tehokas pääsy kokonaisvaltaiseen dataan ja suurteholaskentaan– 1) resurssointi 2) digitaalisuus ja ennakoiva terveydenhuolto, 3) datapohjainen arvonluonti
- **Teemakohtaiset suurohjelmat** (“Obesity Zero”, “Mental Resilience”, “Healthy Ageing”) toimivat vetureina kooten rahoitusta kolmesta lähteestä (valtio, alueet, yritykset). Malleihin on sidottu selkeät vaikuttavuus-KPI:t (“+5 tervettä elinvuotta / kansalainen”).



Yritysvaihe

StartUp

ScaleUp

> 100M€



Avainpalvelu

TKI pikakaista tutkimuskeskusten laitteisiin ja HVA-asiakastietoihin

Kansallinen ideakommuuni ja implementaatioprosessi (yhteinen sopimus)

Co-innovation (Veturi) -ohjelmat jatkuvat, joissa velvoite vetää vaikuttavia PK-verkostoja



Kannustin

*0 € lab-vuokra 18 kk
50 % TKI-tuki*

Vaikuttavuusperustaiset hankinnat (jaettu säästö 30% kiinteä, 70% tulospäivä)

Esim. 150% verovähennys kumppaniverkostotoiminnan TKI-menoista



Mittari

*POC < 12kk
≥ 1 tieteellistä julkaisua*

Esim. 3 alueellista käyttöönottoa < 24kk

> 10 PK -yritystä per ekosysteemi, vientikasvu 8%



Lainsäädäntö ja valtion strategia

SOTE TKI -lainsäädännön päivitys

Innovaatiomyönteinen hankintalaki

Verotuskevennys TKI-menoihin

Työluvut: nopeutettu polku huippututkijoille ja deep-tech yrittäjille

HVA:n kannusteet

· **Vaikuttavuusperustainen rahoitus:** Alueita kannustetaan luomaan väestön tarpeiden kannalta vaikuttavia kumppanuuksia ja hankkimaan väestön tarpeita vastaavia, vaikuttavuuteen perustuvia ratkaisuja yrityksiltä.

· **Yhteinen KPI-taulu** julkaistaan avoimena datana

· **Yhteistyöaluetasoinen Launchpad -toimisto:** yksi luukku jokaisella yhteistoiminta-alueella, joka lupaa 60 päivässä tutkimus- ja/tai pilotointipäätöksen.



Hyvinvointialueiden ja yritysten välisen yhteistyön mallintaminen ja mittaaminen

Tarkoitus:

Rakentaa työkaluja hyvinvointialueiden hyödynnettäväksi ja jatkokehitettäväksi:

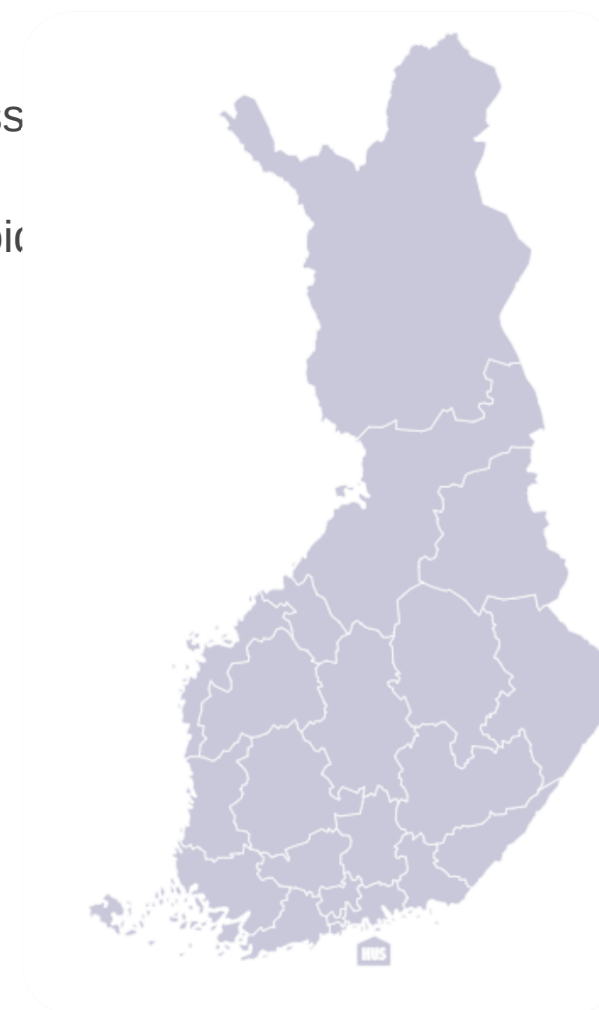
- 1. TKI-toiminnan ja yritys yhteistyön toimintamalli, joka määrittää keskeiset rakenteet ja prosessit sekä toimii pohjana hyvinvointialueiden omalle mallikehitykselle ja
- 2. hyvinvointialueille suunnattu yritys yhteistyön mittaristo, jonka avulla toimintaa voidaan arvioida, johtaa ja kehittää vaikuttavasti.

Tuotos:

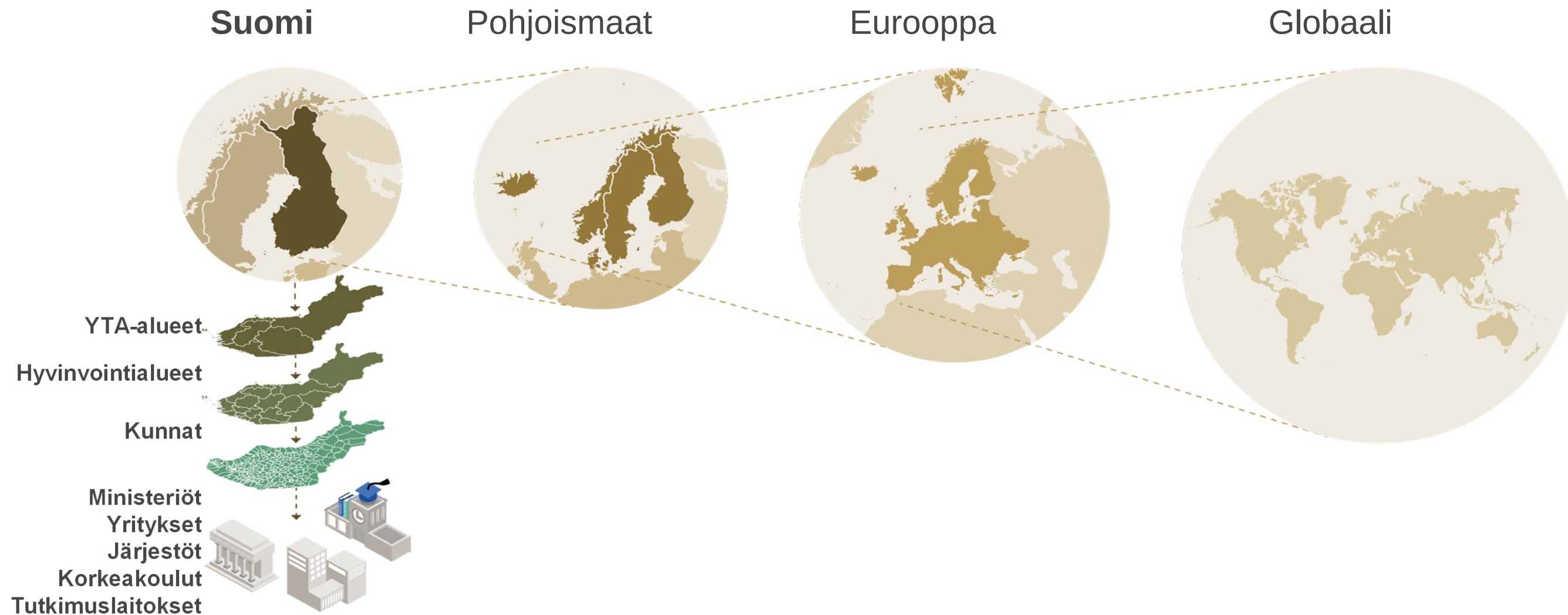
- Hyvinvointialueiden TKI-toiminnan yritys yhteistyön määrittäykset ja tavoitteet määriteltynä
- TKI-toiminnan yritys yhteistyön toimintamalli
- Mittaristo hyvinvointialueiden yritys yhteistyöhön, joka huomioi laadun ja vaikuttavuuden.

Aikataulu:

- Q1 / 2026



Suomi TKI-toimijana tulee tunnistaa osana globaalia maailmaa





Terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelma

Kiitos!



Sosiaali- ja
terveysministeriö